



RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 18.12. 2002 r.

35882

RPO-426668-III/02/LN

Pan
Leszek MILLER
Prezes
Rady Ministrów

Szanowny Panie Premierze,

Uprzejmie informuję, że docierają do mnie sygnały od świadczeniobiorców, pobierających emerytury lub renty z systemu zaopatrzenia służb mundurowych, o braku działań ze strony właściwych organów rentowych w sprawie zwrotu zawieszonych lub pomniejszonych świadczeń w 1999 roku.

Trybunał Konstytucyjny analizował ten problem w wyroku z dnia 20 grudnia 1999 roku (sygn. K 4/99, OTK ZU z 1999 r. Nr 7, poz. 165) oraz postanowieniu z dnia 21 marca 2000 r. (sygn. K 4/99, OTK ZU z 2000 r. Nr 2, poz. 65).

Zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny art. 159 ust. 2 i art. 160 ust. 2 ustawy z dnia 27 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) jako niezgodne z wynikającą z art. 2 Konstytucji RP zasadą ochrony zaufania do państwa i prawa oraz z wyrażoną w art. 32 Konstytucji RP zasadą równości zostały orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego usunięte z porządku prawnego, zaś na ich miejsce zostały przywrócone - jak ustalił Trybunał Konstytucyjny w postanowieniu z 21 marca 2000 r. - wcześniejsze regulacje ustawowe w brzmieniu sprzed nowelizacji, tj. przepisy art. 40 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 1994 r. Nr 10, poz. 36 ze zm.) oraz art. 41 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym

funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej (Dz.U. Nr 53, poz. 214 ze zm.).

Nie rozstrzygęło to wszystkich problemów. Organy rentowe odmawiały zwrotu emerytur i rent, których nie wypłacono w 1999 roku z powodu przekroczenia przez świadczeniobiorców limitów zarobkowych, obowiązujących w systemie powszechnego ubezpieczenia emerytalnego i uznanych następnie przez Trybunał Konstytucyjny za niekonstytucyjne. Z tego też względu sprawy takie trafiały do sądów.

Orzecznictwo Sądu Najwyższego jest w tej sprawie jednolite i opiera się na tezie, że po ogłoszeniu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego uznającego przepis za niezgodny z Konstytucją przepis ten nie może być stosowany przez sądy i inne organy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II UKN 581/01). Taka linia orzecznictwa Sądu Najwyższego spowodowała, że organy rentowe służb mundurowych odstąpiły od pierwotnie prezentowanego stanowiska, odmawiającego zweryfikowania zasad rozliczenia świadczeń wypłaconych w 1999 roku.

W praktyce oznacza to konieczność zwrotu zawieszonych emerytur i rent oraz rozliczenia potrąceń, dokonanych przy wypłacie emerytur i rent w 1999 roku na podstawie przepisów uznanych za niezgodne z Konstytucją.

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o przedstawienie wyjaśnień w przedstawionej sprawie.

Z wyrazami szacunku

/-/